

Kiezen voor de toekomst

Verkiezingsprogramma

D66 Flevoland

2019-2023

D66

Voorwoord

De omgeving verandert — en zal dat ook altijd blijven doen. Als er één provincie is waar dit als een paal boven water staat, dan is het wel Flevoland. Soms komt de verandering wat sneller en ingrijpender en soms wat langzamer en minder zichtbaar. D66 wil dat de overheid meebeweegt met de verandering en dat zij verbeteringen realiseert die bijdragen aan de geluksbeleving van inwoners.

Ik ben zelf opgegroeid in Dronten, heb vijf jaar in Almere gewoond en woon nu in Lelystad. Ik heb mijn woonomgeving steeds zien veranderen. Veel van die veranderingen vind ik mooi, omdat ze bijdragen aan een mooier Flevoland. Ik ben voorstander van veranderingen die de leefbaarheid in Flevoland verbeteren. Op dit moment voor deze generatie, maar ook voor de generaties na ons, zodat ook mijn dochttertje (en haar kinderen en kleinkinderen na haar) veilig en prettig kunnen opgroeien in Flevoland. Niet veranderen om het veranderen, maar veranderen om te verbeteren! Daar zijn we continu mee bezig, in het kabinet, in het parlement en ook het college van gedeputeerde staten van Flevoland en natuurlijk in de Provinciale Staten.

Niet alle veranderingen zijn in mijn ogen positief. Denk bijvoorbeeld aan de groei van het populisme, dat ik ook steeds meer in het provinciale bestuur zie. Het is makkelijk om overall hard 'nee' tegen te roepen en met negatieve oneliners in de media te komen. Maar dit levert geen oplossingen. Voor D66 staat de inhoud voorop en wij nemen altijd een afgewogen beslissing die rekening houdt met de belangen van alle huidige én toekomstige Flevolandse. En ja, daar hoort ook bij dat we bereid moeten zijn tot het sluiten van compromissen.

De afgelopen jaren heeft D66, als onderdeel van het kabinet, grote hervormingen gerealiseerd. Niet in het minst de historische klimaatwet, gevolgd door het niet minder belangrijke klimaatakkoord. Het klimaat en de wijze waarop we omgaan met onze omgeving zijn dé belangrijke thema's waarop we nu eindelijk vooruitgang boeken. Op deze thema's is een belangrijke rol weggelegd voor de provincies en D66 wil dat Flevoland voorloper is en een belangrijke bijdrage levert aan de klimaatdoelstellingen van Nederland. Niet alleen met geld maar ook met ruimte voor experimenten. In Flevoland kan dit.

Met D66 in de coalitie is er de afgelopen jaren al het nodige tot stand gebracht. Flevoland, met al zijn toeristische trekpleisters, staat nationaal en internationaal op de kaart als recreatieve bestemming, de economische groei in onze provincie is de hoogste van alle provincies in Nederland en nooit eerder zijn er in één bestuursperiode zoveel van de voor Flevoland zo kenmerkende landschapskunstwerken gerealiseerd. Daar zijn we trots op en daar willen we verder mee.

Lees dit verkiezingsprogramma. En kom te weten wat D66 wil met onze provincie; wat onze visie is op de toekomst. Wij hebben de concrete ideeën die gaan zorgen voor meer banen, voor een betere bereikbaarheid van zowel stad als platteland en natuurlijk voor de daadwerkelijke realisatie van onze duurzaamheidsdoelstellingen.

Om onze idealen te realiseren hebben we niet alleen uw stem, maar zeker ook uw ideeën nodig. Ga daarom met ons in gesprek, niet alleen in verkiezingstijd, maar ook daarna nodigen wij

u van harte uit om met ons in gesprek te blijven gaan en ons te blijven vertellen wat voor u belangrijk is. Wij zullen u daartoe ook zoveel mogelijk in de gelegenheid stellen, zodat D66 samen met ú verandering teweegbrengt om te verbeteren wat we hebben.

Een stem op D66 Flevoland is een stem voor de toekomst, een stem voor samenwerking en een stem voor volgende generaties.

Tiko Smetsers
Lijsttrekker

D66 richtingwijzers

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.

Beloon prestaties en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.

<https://wordlid.d66.nl>

Kies voor de toekomst

Verkiezingsprogramma Flevoland 2019-2023

Beste kiezer,

Ons verkiezingsprogramma hebben we opgedeeld in acht thema's. Deze thema's zijn gekozen omdat we vinden dat dit de kerntaken van de provincie moeten zijn. Willen we een effectieve en krachtige provincie zijn dan moet je keuzes maken. Onderstaande thema's zijn de belangrijkste opgaven en tegelijkertijd krijgt u een beeld van wat D66 vindt, wil en hoe we dat denken te bereiken. De thema's zijn allemaal even belangrijk, de volgorde is willekeurig, de inhoud is dat niet!

Wat D66 wil van de provincie	6
1. Flevoland in Europa	7
2. Ruimtelijke ordening en Duurzame ontwikkeling	8
3. Regionale economie en Innovatie	9
4. Vitaal platteland en Natuurbeheer	13
5. Mobiliteit en bereikbaarheid	15
6. Cultuur en Erfgoed	17
7. Transparant Bestuur en betrokken inwoners	18
8. Financiën	19

Wat D66 wil van de provincie

D66 wil dat de overheid en dus ook de Provincie Flevoland slagvaardig en aanspreekbaar is. We moeten helder zijn over wie waarover gaat: D66 wil dat Provincie Flevoland zich richt op haar eigen kerntaken in de ruimtelijke ordening, regionale economie en infrastructuur. D66 kiest voor een verbindende provincie, die vanuit een heldere visie verbanden legt tussen bijvoorbeeld recreatie, natuur en ruimtelijke ordening. Of tussen onderwijs, innovatie, regionale arbeidsmarkt en economische ontwikkeling.

Focus op kerntaken

Volgens D66 zijn de provincies het meest effectief als ze zich richten op hun kerntaken:

1. Regionale kenniseconomie - inclusief regionale aansluiting onderwijs op arbeidsmarkt;
2. Regionale ruimtelijke coördinatie - met name afstemming van plannen voor winkelcentra, bedrijventerreinen en woonwijken tussen gemeenten;
3. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling - inclusief ruimtelijke inpassing van infrastructuur voor de ontwikkeling van duurzame energie;
4. Milieu, energie en klimaat, inclusief randvoorwaarden als een schone bodem, schoon water en een schoon milieu;
5. Vitaal platteland, natuurbeheer, ontwikkeling natuur - en recreatiegebieden;
6. Regionale bereikbaarheid en veiligheid per auto, openbaar vervoer én fiets;
7. Culturele infrastructuur, monumentenzorg, waaronder wettelijke taken rond cultuurhistorie (erfgoed), bibliotheken en archieven;
8. Kwaliteit van het openbaar bestuur binnen de provincie, en met name (financieel) toezicht op gemeenten en het bevorderen van sterkere gemeenten door het begeleiden en stimuleren van onderlinge samenwerking.

Provincie voor regie en verbinding

Door de focus op haar kerntaken kan Flevoland haar taken zo efficiënt mogelijk uitvoeren. Maar de kleinste overheid is niet per definitie de beste overheid. Soms is een sterke overheid nodig om vrijheid, kansengelijkheid en sociale rechtvaardigheid mogelijk te maken. De provincie zorgt voor regie en verbinding waar gemeenten onderling concurreren en bovenlokale belangen spelen. Het sociale en culturele domein vinden we bij uitstek taken van gemeenten en het rijk. Maar dat betekent niet dat de provincie helemaal geen rol heeft. De provincie heeft wettelijke taken in het behouden van erfgoed en op het gebied van bibliotheekzorg. Ook zien we in het versterken van de regionale economie aanleiding om weloverwogen te investeren in bijvoorbeeld onderwijs, sport en cultuur met minimaal een regionale en het liefst bovenregionale uitstraling en aantrekkingskracht.

Verschillende gemeenten, samen belangen behartigen

De Flevolandse gemeenten hebben naast hun plaats in de provincie een verschillende geografische focus, zoals Lelystad en Almere dat hebben op de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en andere gemeenten op hun achterland zoals bijvoorbeeld de regio Zwolle. Hier is sprake van samenwerking op beleidsgebieden als economie, arbeidsmarkt, toerisme, verkeer en vervoer. Het provinciaal bestuur speelt hier een belangrijke rol door samen met gemeenten belangen te behartigen en de provinciale belangen te borgen in het geheel.

1. Flevoland in Europa

Flevoland heeft een rol te spelen in Europa en Europa speelt een rol in Flevoland. Het meest zichtbaar is dit in de Europese subsidies voor landbouw en ontwikkeling van de regionale economie. In de praktijk zijn deze subsidies uitvoering van eerder gemaakt beleid. De komende jaren kunnen in Den Haag en Brussel het beleid, de budgetten en de voorwaarden voor de fondsen worden beïnvloed voor de periode 2021-2027.

Flevoland goed vertegenwoordigd

D66 Flevoland wil die kans grijpen door een blijvend sterke lobby, door vertegenwoordiging van Flevoland in de toonaangevende Brusselse netwerken. D66 realiseert zich dat invloed niet vanzelf komt. Om wat te kunnen halen, moet je ook wat kunnen brengen. Dat betekent een sterker bewustzijn van wat het werk van D66 in Brussel kan betekenen bij de medewerkers in Lelystad, een sterkere relatie tussen het provinciehuis en de vertegenwoordiging in het Huis van Nederlandse Provincies in Brussel en meer, expliciete aandacht voor Europese aspecten bij alle besluitvorming door Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Een voorbeeld zou kunnen zijn het stimuleren van een duurzame wijze van vissen zoals de pulsvisserij op Urk.

Stevige positie

Dankzij de stevige inzet van D66 heeft Flevoland de laatste jaren een krachtige positie opgebouwd bij het Europees Comité van de Regio's, de Europese Commissie en het Europees Parlement. D66 wil de komende jaren deze positie verzilveren, zodat Europese financiering beter toegankelijk wordt vanuit Flevoland, voor investeringen in klimaat, innovatie en duurzaamheid.

Ondersteuning sectoren bij Brexit

De Brexit vraagt onze bijzondere aandacht. Flevoland staat naar verwachting in de top 4 van hardst getroffen regio's in Europa. Dat komt door het grote Flevolandse belang van de agrofood- en visserijsector. D66 vindt dat de provincie ondernemers moet helpen de klappen op te vangen. Niet door ze geld toe te stoppen, maar door ze te ondersteunen bij het overwinnen van bureaucratie en door contacten te leggen met Nederlandse en Britse overheden en bedrijven.

2. Ruimtelijke ordening en Duurzame ontwikkeling

Wat vinden we?

Natuur is niet alleen mooi, maar ook nuttig en noodzakelijk. Het zorgt voor schone lucht, schoon water en vruchtbare grond. Natuur levert voedsel en een omgeving waar mensen kunnen recreëren en tot rust kunnen komen. De natuur staat aan de basis van ons bestaan en onze welvaart. Voor het eerst in decennia lijkt de natuur in Nederland zich wat te herstellen. D66 wil investeren in het behoud en de versterking van de natuur, zodat ook toekomstige generaties over deze natuurwaarden beschikken.

De provincie heeft als gebiedsregisseur belangrijke taken op het gebied van ruimtelijke ordening, zeker nu het Rijk haar taken in de ruimtelijke ordening overdraagt. D66 wil dat de provincie haar taken vervult vanuit een heldere visie op de ontwikkeling van Flevoland en haar taak daarin.

Wat willen we?

Minder regels, meer ruimte voor initiatief

D66 streeft ernaar dat uitwerking van de Omgevingsvisie en de Omgevingswet leidt tot minder regels en bureaucratie. Met de komst van de Omgevingswet krijgt iedereen de ruimte voor initiatieven. De provincie moet op nieuwe plannen en initiatieven zeggen: "Ja, mits" en geen: "nee, tenzij". De rol als gebiedsregisseur betekent voor D66 ook ruimte geven, verbinden en bijsturen. D66 geeft graag ruimte aan initiatieven van inwoners, bedrijven en gemeenten en laat ruimte aan de gemeenten voor flexibele uitwerking van de provinciale hoofdlijnen. Daarnaast ziet D66 kansen in Flevoland met betrekking tot de combinatie van stad- en landbouw. Oosterveld in Almere, en Roggebotstaete in Dronten zijn daar mooie voorbeelden van. Wij streven naar meer ruimte voor dit type experiment. D66 wil ruimte bieden aan duurzame bedrijvigheid: voor sectoren als landbouw en visserij en voor andere bedrijfstakken.

Energieopwekking

De energietransitie is in volle gang en niet meer te stoppen. Met de historische klimaatwet zijn de doelstellingen op het gebied van energieneutraliteit nu formeel vastgelegd in wetgeving. Afwachten kan niet meer. D66 zet in op een divers areaal aan duurzame energieopwekking.

D66 wil ruimte geven aan (agrarische) ondernemers die met behulp van zonneakkers, windenergie of andere nieuwe vormen van duurzame energie hun steentje kunnen bijdragen aan de verduurzaming van Nederland. (Financiële) participatie bij de bouw en exploitatie van nieuwe vormen van duurzame energie kan het draagvlak onder de bevolking vergroten. D66 wil daarom dat dergelijke participatie bij grotere projecten voor de opwekking van duurzame energie wordt geboden. Een kerncentrale in Flevoland is geen optie voor D66.

Eiwittransitie

D66 wil graag inzetten op de transitie naar plantaardige eiwitten. Wij zijn ervan overtuigd dat dit een verduurzaming van de voedselproductieketen oplevert. D66 wil dat de plantaardige eiwitten een belangrijke smaak wordt in de diversiteit aan landbouw binnen Flevoland.

Waterstof

Flevoland zou, naast andere locaties in Nederland, plaats moeten bieden aan een onderzoeks- en ontwikkellocatie voor duurzame energie, in het bijzonder voor waterstof.

3. Regionale economie en Innovatie

Wat willen we?

Kies je D66 Flevoland dan kies je voor het verbeteren van het vestigings- en investeringsklimaat. Daarnaast verbinden we het onderwijs en de arbeidsmarkt nog beter met elkaar. D66 Flevoland versterkt het toerisme en recreatie en we geven prioriteit aan het midden- en kleinbedrijf en aan innovatie.

Het verbeteren van het vestigings- en investeringsklimaat

D66 vindt dat de provincie als gastheer moet bijdragen aan het steeds verder verbeteren van de omstandigheden voor ondernemers. D66 legt daarbij de prioriteit bij het (groene) midden- en kleinbedrijf (mkb) en innovatie. Voor D66 is ook het voorzieningenniveau, van culturele tot sport- en onderwijsvoorzieningen, een onderdeel van het vestigingsklimaat.

Ook moeten er meer gelden beschikbaar gesteld worden aan gemeenten die transformaties willen doorvoeren op/met industrieterreinen en verouderde kantoorpanden. De gelden moeten dan besteed worden aan ondersteuning van gebiedsontwikkelingskosten en mogelijk haalbaarheidsonderzoeken.

Blijven benutten van (maritieme) initiatieven

D66 is blij met de maritieme ontwikkelingen in de afgelopen periodes, zoals de reeds gerealiseerde Flevokust Haven te Lelystad en de nog te realiseren Maritieme Servicehaven in Noordelijk Flevoland. D66 wil dergelijke kansen en initiatieven blijven benutten om het vestigingsklimaat van Flevoland verder te verstevigen. Dit geldt ook voor maritieme initiatieven voor de recreatievaart.

Lelystad Airport

D66 Flevoland is voorstander van de opening van Lelystad Airport in 2020. Daarbij zijn de belangrijke uitgangspunten van Lelystad Airport wel leidend:

- Er is geen sprake van een nachtoperatie
- Er wordt alleen verkeer van Schiphol overgenomen
- Er is geen sprake van vrachtluchten op Lelystad Airport

Daarnaast is het volgens D66 Flevoland belangrijk de herindeling van het luchtruim zo snel mogelijk te realiseren. Hierin zoeken we actief het contact met het rijk om dit te bespoedigen.

Zowel de luchthaven zelf als het naastgelegen bedrijventerrein, Airport Garden City, is van groot belang voor de economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Meer vliegbewegingen boven Flevoland zal ook andere gevolgen hebben. We zijn scherp op overlast veroorzaakt door vliegbewegingen vanaf Lelystad Airport.

D66 is niet voor ongebreidelde groei van de luchtvaartsector en ziet graag verduurzaming op dit gebied. De impact van vliegverkeer op het milieu en de directe leefomgeving moet zoveel mogelijk beperkt worden. Gezien de mondiale schaal van het vliegverkeer ziet D66 Flevoland daarin een belangrijke rol weggelegd voor de rijksoverheid en samenwerking in Europa.

Slimme bedrijven naar Flevoland

Het instrumentarium dat de provincie inzet om de economie te versterken moet volgens D66 gericht blijven op de breedte van ons bedrijfsleven. D66 wil toonaangevende en innovatieve ondernemingen aantrekken, die de sterke kanten van Flevoland verder versterken in de sectoren: Agro Food, Life Sciences, Logistics en Leisure.

De provincie ondersteunt startups, met name vernieuwende initiatieven die een slimme bijdrage leveren aan duurzaamheid. Consumenten willen graag veilig voedsel eten, liefst uit hun eigen omgeving. De agrosector kan dit mogelijk maken zeker in Flevoland waar stad en platteland zo naast elkaar bestaan.

Floriade 2022

De Floriade 2022 in Almere biedt enorme kansen voor innovatief en duurzaam ondernemen en voor de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt in heel Flevoland. D66 wil dat Flevoland in volle vaart verder gaat met de unieke Flevo Campus waar onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en ondernemen hand in hand gaan. Ook moet de provincie doorlopend stevig blijven samenwerken binnen de Metropoolregio Amsterdam én met de regio Zwolle om zowel de economische bedrijvigheid als het toerisme in Flevoland te stimuleren. Flevoland is in de ogen van D66 dé plek in Nederland waar toekomstgericht en hoogwaardig kennisonderwijs gevestigd kan worden. We zijn grote voorstander van wetenschappelijk onderwijs in Almere.

D66 wil in samenwerking met overheden, bedrijven en instellingen werken aan:

- Een sterke en evenwichtige samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA), waar kansen sámen worden benut;
- Een sterke en evenwichtige samenwerking met de regio Zwolle;
- Een succesvolle Floriade. De aanloop daar naartoe biedt unieke kansen voor de bedrijvigheid, het onderwijs en de kennisinstellingen in Flevoland en daarbuiten.

Flevoland heeft uniek verhaal

D66 vindt dat het toerisme en de recreatiemogelijkheden in Flevoland versterkt en uitgebouwd moet worden. Dat willen we bereiken door het gloednieuwe Nationaal Park Nieuw Land verder te ontwikkelen. Ook willen we een forse extra inzet op de positionering van de, in de wereld unieke, landschapskunst. Het verhaal van Flevoland moet internationaal nog beter op de kaart gezet worden om toeristen te verleiden een bezoek te brengen aan onze provincie. In dat kader stellen we voor de bloembollen routes in onze provincie nog beter te promoten. We willen dat nadrukkelijk ons werelderfgoedmonument Schokland en ook Batavialand bij promotie betrokken worden. Samen met de toekomstige Eden Holland zijn dit publiekstrekkingen van formaat.

In dit kader vinden we het belangrijk dat Visit Flevoland nadrukkelijk de leidende rol pakt en daarvoor voldoende middelen krijgt om hier slagvaardig mee aan de slag te gaan.

D66 wil dat de toeristische sector van Flevoland wordt versterkt en uitgebouwd door:

- het unieke verhaal van Flevoland nationaal en internationaal op de kaart te zetten;
- allereerst het unieke Nationaal Park Nieuw Land door te ontwikkelen en door de andere natuurgebieden beter toeristisch te ontsluiten;
- de bestaande toeristisch sector binnen Flevoland te versterken. Trekkers van Walibi Dronten tot aan de Orchideeën-hoeve in de Noordoostpolder moeten succesvol kunnen blijven ondernemen, maar ook kleinere bedrijven kunnen groeien als ze beter samenwerken;
- het stimuleren van verblijfsaccommodaties in de gehele provincie;
- door te gaan met de positionering en ontwikkeling van de landschapskunst;
- het bijzondere erfgoed en de archeologische rijkdom nadrukkelijker in te zetten, met trekkers als Schokland, Waterloopbos en Batavialand;
- met nieuwe attracties veel meer toeristen uit de randstad naar Flevoland te trekken, zoals Eden Holland en Batavialand, maar ook nieuwe attracties zoals bijvoorbeeld een climate experience en/of een wavesurfpool zou D66 graag gerealiseerd zien. Daarnaast zetten wij ons in voor een museum voor moderne kunst van internationaal niveau in Almere;
- de mogelijkheden die komt van de 'vakantieluchthaven van Nederland' biedt optimaal te benutten en
- mee te liften met het succes van het toerisme in Amsterdam en tegelijkertijd meehelpen met het ontlasten van de druk op de stad.

Door te werken aan de internationale 'Holland-branding': in samenwerking met andere provincies willen we dat Flevoland meer op de kaart gezet wordt bij toeristen. Daarmee trekt de provincie mogelijk nieuwe bedrijvigheid en meer toeristen naar Flevoland.

Onderwijs en kennisinstellingen

D66 wil dat Flevoland aantrekkelijker wordt voor Nederlandse én buitenlandse onderwijsinstellingen en kennisinstellingen. Bij een toekomstgerichte provincie hoort hoogwaardig en vernieuwend onderwijs dat gericht is op 21e -eeuwse vaardigheden en talentontwikkeling en ontplooiing van alle inwoners. Het onderwijs moet aansluiten op de opleidingsbehoefte van zowel inwoners als bedrijfsleven. De aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt kan door middel van projecten, zoals het faciliteren van een netwerk op het gebied van onderzoekend en ontwerpend leren, gestimuleerd worden. Ook de samenwerking zoals we hebben gezien tussen Compoworld (te Marknesse) en de regionale onderwijsinstellingen zijn hier een mooi voorbeeld van. Net als de Airport Academy van ROC van Flevoland die gerealiseerd wordt in samenwerking met Lelystad Airport.

Innoverend onderwijs is belangrijk voor de kenniseconomie van Nederland en Flevoland is daarvoor een unieke plek. D66 ziet ruimte voor de uitbreiding van het onderwijsaanbod op MBO+, HBO en universitair niveau op meerdere plekken verspreid over de provincie.

Circulaire economie

Een duurzame toekomst vereist een zogenaamde circulaire economie. De materiële kringloop moet zoveel mogelijk sluitend zijn, waarbij zo min mogelijk grondstoffen aan de natuur worden onttrokken en zo min mogelijk afval in de natuur terugkeert. Alle stappen van de circulaire ladder - rethink, reduce, reuse, repair, recycling, recover, disposal - moeten zo veel mogelijk in de productieketens worden verwerkt. Een provincie heeft in het bijzonder een rol om te zorgen dat de transitie plaatsvindt, door zelf het goede voorbeeld te geven en de transitie met

duidelijke regels en gerichte stimulering te versnellen. Flevoland heeft in de circulaire economie een goede uitgangspositie door zijn ligging, zijn ruimtelijke mogelijkheden, de arbeidsmarkt, de innovatiekracht van ondernemers, landbouwareaal en opleidingen, en kennisinstellingen.

Winkelcentra

D66 maakt zich zorgen over de toenemende leegstand in de winkelcentra in Flevoland. Wij pleiten daarom voor de oprichting van een Herstructureringsfonds. Met dit fonds willen wij een helpende hand uitsteken om verplaatsingsprocessen en indikking van het winkelbestand te stimuleren.

4. Vitaal platteland en Natuurbeheer

We willen dat de overheid zuinig is op de kenmerkende openheid van het Flevolandse landschap. Een vitaal platteland waarbij de provincie streeft naar een evenwicht tussen agrarisch en recreatief gebruik, natuurbescherming en landelijk wonen. We willen dat de provincie de kansen benut van vrijkomende boerderijen in het landelijke gebied.

Wat is de visie van D66 op het Flevolandse landschap, het platteland en de natuur?

Het Markermeer verdient weer aandacht, te lang is dit enorme watergebied aan zijn lot overgelaten. D66 wil meer ontwikkelingen om het Markermeer te versterken en deel uit te laten maken van de bijzondere natuur in Flevoland. Door de klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast en schade door extreme neerslag toe. Flevoland is hier extra vatbaar voor. Dat komt onder meer door de bodemdaling. D66 is voorstander van een concrete klimaatstrategie met maatregelen en middelen zodat Flevoland voldoende beschermd blijft tegen wateroverlast en langdurige droogte.

Wat willen we?

Ruimte bieden aan opwekking van meer duurzame energie. We willen dat de provincie de volgende fase van de Marker Wadden gaat inzetten. Onze blik op de horizon is de aanleg van de Flevoland Keys, een natuursysteem van moeras en eilanden in het Markermeer. Dit op het Amerikaanse Florida geïnspireerde concept biedt ongekende kansen voor unieke recreatie, nabij de dijk van het Markermeer.

Hoe doen we dat?

We zien mogelijkheden om de opwekking van duurzame energie in te richten dichtbij grote energiegebruikers. Flevoland heeft er de ruimte voor. Een goed voorbeeld is de winning van geothermie nabij Luttelgeest voor de verwarming van de kassen aldaar. Flevoland heeft er de ruimte voor. Daarnaast wil D66 onderzoeken of onze provinciale verlichting (en andere elektrische voorzieningen) in de openbare ruimte door middel van gelijkstroom direct op onze windmolens aangesloten zouden kunnen worden. Hiermee kunnen we omvormingsverlies voorkomen.

Betere luchtkwaliteit

D66 vindt dat de Europese normen voor luchtkwaliteit niet voldoende bescherming bieden. Dat betekent in onze ogen dat de provincie op Europees niveau moet lobbyen voor strengere normen. Praktisch gezien willen we dat woongebieden op voldoende afstand van intensief gebruikte verkeersverbindingen worden gerealiseerd.

Natuurbeheer

Professioneel en goed natuurbeheer betekent ook beheer van de wildstand. Voor D66 is de jacht een middel om de ecologische balans in een gebied te bewaren. Jacht is geen sport maar dient effectief ingezet te worden naast andere maatregelen. We willen dan ook dat de provincie samen met boeren, jagers, waterschappen en natuurorganisaties een gebiedsplan opstelt waarin jaarlijks wordt afgesproken waar en hoeveel er gejaagd mag worden.

Oostvaardersplassen en Nationaal Park Nieuw Land

Voor het beleid van de Oostvaardersplassen blijft voor D66 het advies van de Commissie Van Geel het uitgangspunt. Dit advies stelt de Natura 2000 doelstellingen voorop en gaat daarnaast in op het welzijn van de grote grazers en de vraag hoe toerisme en recreatie hierin past. Het welzijn van de grote grazers wordt geborgd, onder meer door het aanbrengen van meer beschutting en het in stand houden van vroeg reactief beheer. Het natuurlijk karakter van de Oostvaardersplassen moet daarbij overeind blijven. Op de langere termijn sluit D66 een verbinding tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold niet uit.

Op initiatief van D66 zijn vele ontwikkelingen rondom het Nationaal Park Nieuw Land ingezet en uitgevoerd. Voor de Oostvaardersplassen is het Nationaal Park van groot belang, omdat bezoekers van de Oostvaardersplassen straks het gebied ook van binnenuit kunnen beleven. Met nieuwe wandel- en fietspaden en uitbreiding van de bezoekerscentra zal iedereen straks kunnen genieten van dit unieke gebied.

Het Nationaal Park Nieuw Land omvat meer dan alleen de Oostvaardersplassen. Ook de Lepelaarplassen, het Markermeer en de Marker Wadden vallen onder het Nationaal Park en het speelt hiermee een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling voor het toerisme in Flevoland en vormt een enorme impuls voor de natuurontwikkeling. D66 wil zich daarom de komende periode blijven inzetten voor de verdere ontwikkeling van het Nationaal Park.

Bodemdaling en klimaatverandering

De lage ligging van onze polder maakt dat Flevoland extra kwetsbaar is voor klimaatverandering. Bodemdaling is een ernstig probleem in Flevoland. Het zoveel mogelijk beperken van bodemdaling én het anticiperen op onvermijdelijke bodemdaling vraagt grote aanpassingen in het beheer en gebruik van de bodem en het waterbeheer. Men kan niet ongelimiteerd voortdurend doorgaan met verlaging van het grondwaterpeil, waardoor de bodem nog verder daalt en veel CO₂ vrijkomt. De huidige gebruiksfuncties kunnen niet overal in stand blijven. De ruimtelijke ordening en de gebruiksfuncties moeten worden afgestemd op het toekomstige waterbeheer.

D66 wil dat in bodemdalingsgebieden geanticipeerd wordt op de bodemdaling, bijvoorbeeld door ander bodemgebruik. Zij pleit ervoor om samen met de provincie, gemeenten en belanghebbenden een lange termijnvisie te ontwikkelen voor de bodemdalingsgebieden die nu reeds bekend zijn in het agrarisch gebied van Noordoostpolder, de stedelijke ontwikkellocaties van Almere en in bebouwde gebieden.

5. Mobiliteit en bereikbaarheid

De toekomst van Flevoland bestaat bij de gratie van een uitstekende bereikbaarheid en mobiliteit. Duurzaam en goed openbaar vervoer met uitstekende verbindingen naar zowel de Randstad als het noorden en oosten is van het grootste belang.

Wat willen we:

- D66 pleit voor veilige snelfietswegen;
- openbaar vervoer op maat in het landelijke gebied;
- een variant voor de Zuiderzeelijn waarbij het noordoosten van onze provincie op een goede en structurele wijze wordt ontsloten;
- een tweede oeververbinding met de Amsterdamse regio, de IJmeerverbinding bij voorkeur in de vorm van een combinatie van ov-verbinding en autoweg;
- een nachttrein van Schiphol of Amsterdam via Almere, Lelystad én Dronten naar Zwolle en Groningen en
- een nieuwe spoorlijn op het traject Almere – Utrecht – Breda (AUB-lijn) en van Almere naar Amersfoort. De provincie moet de ruimtelijke reservering hiervoor in stand houden;
- op termijn het herstel van de sneltreinverbinding tussen station Lelystad en station Utrecht Centraal;
- de aanleg van een Lelyboog (aftakking van het spoor rechtstreeks naar Lelystad Airport). Dit zal de aantrekkelijkheid van de luchthaven vergroten;
- De rijksoverheid aansporen tot een onderzoek naar de mogelijkheid van een aquaduct in de A6 ter hoogte van het Ketelmeer om de doorstroming tussen het noorden van Nederland en de Randstad te bevorderen. De combinatie met een spoor moet bij dat onderzoek betrokken worden;
- Een onderzoek naar de noodzaak van een tweede brug over de Zwolse vaart in Marknesse mogelijk in combinatie met een rondweg. Nu gaat het doorgaande verkeer door het dorp over de smalle brug met sluis.

Bereikbaarheid Oostelijk Flevoland

D66 vraagt blijvend aandacht voor de ontsluiting van Flevoland naar Zwolle via de N50 en het knooppunt bij Roggebotsluis. Ook de Ramspolbrug tot aan Kampen verdient onze nadrukkelijke aandacht. Verder willen we een betere bereikbaarheid van de recreatiegebieden aan de oostrand van Flevoland via de Spijkweg/N306. Het knelpunt bij de Nijkerkerbrug moet opgelost worden.

Snel en veilig fietsen

Veilig fietsen is vinden wij heel belangrijk. Een sluitend netwerk van snelfietspaden tussen de Flevolandse kernen én als verbinding met de omliggende regio's zijn onontbeerlijk. De elektrische fiets maakt het mogelijk steeds grotere afstanden per fiets te overbruggen, waardoor D66 dit ziet als een belangrijk alternatief voor de auto in de regionale vervoersbehoefte.

Lever meer vervoer op maat

D66 vindt dat openbaar vervoer voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk en bereikbaar moet zijn. D66 vindt het echter zonde als bussen leeg rondrijden. D66 kiest daarom voor frequent openbaar vervoer op drukke trajecten en voor meer maatwerk op de rustige trajecten. Maatwerk buiten de grotere kernen kan onder meer bestaan uit meer creatieve- en toegankelijke oplossingen zoals belbussen, regiotaxi's, een dorps-bus of een flexibele route.

Zorg voor voorzieningen in en bij het openbaar vervoer

Voor D66 is goed openbaar vervoer onmisbaar in een mobiele, duurzame samenleving. Niet alleen voor mensen die de bus gebruiken om op hun school of werk te komen terwijl ze over ander vervoer beschikken, maar ook voor bijvoorbeeld senioren en scholieren voor wie ander vervoer geen alternatief is.

Het transport van- en naar het openbaar vervoer is belangrijk. Daarom zet D66 zich in voor meer geld voor goede aansluiting van de auto en fiets op het openbaar vervoer. Daarvoor willen wij:

- de bereikbaarheid van NS-stations per auto, bus en fiets vergroten
- de mogelijkheid bieden voor het stallen van fietsen
- het aanbod ov-fietsen en deelfietsen uitbreiden
- onderzoeken of investeringen in de aanleg of uitbreiding van P+R voorzieningen mogelijk zijn

6. Cultuur en Erfgoed

D66 is van mening dat iedereen toegang moet hebben tot kennis en cultuur. De provincie heeft cultuurtaken, die vinden we belangrijk en moeten actief worden uitgedragen. Bibliotheken en archieven moeten laagdrempelig en zo bereikbaar mogelijk zijn. Daar zetten we ons voor in.

Wat kun je van ons verwachten?

In onze provincie zijn genoeg mogelijkheden voor de cultureel ondernemer om zich economisch te ontwikkelen maar blijft het aanbod voor de kunstenaar om zich artistiek te ontwikkelen schaars. Flevoland is door zijn ruimte en cultuur bijzonder geschikt voor experimentele ruimte. Dat past bij onze pioniersgeest.

D66 wil een fonds oprichten dat het artistieke experiment in de provincie stimuleert en aanjaagt waarbij de nadruk ligt op de creatieve inhoudelijk ontwikkeling en minder op het ondernemerschap en financiering. Hiermee geven we ons artistieke talent een stimulans in Flevoland, voorkomen we dat talent uit onze provincie vertrekt én versterken we het cultuuraanbod voor de inwoners van Flevoland.

Daarnaast willen wij dat de cultuurhistorie van Flevoland beter door de provincie benut wordt en willen wij hierin de verbinding zoeken met het toerisme en de recreatie. Goede voorbeelden hiervan zijn het inmiddels wereldberoemde Unesco-monument Schokland en het unieke Waterloopbos in Marknesse.

Visit Flevoland moet zich, in de visie van D66, ook meer richten op de bewoners van Flevoland. Wanneer bewoners van Flevoland meer weten over alle evenementen in hun polder zullen zij daaraan frequenter deelnemen.

7. Transparant Bestuur en betrokken inwoners

In de provincie is veel winst te behalen met een open bestuurscultuur en het betrekken van Flevolandse bij het maken van beleid en plannen. D66 hecht waarde aan een transparant en democratisch provinciebestuur.

Hoe maken we dat waar?

D66 wil de mogelijkheid voor een raadgevend referendum invoeren op provinciaal niveau, op initiatief van de Flevolandse zelf. Daarnaast wil D66 dat de data (agenda's, documenten, notulen etc.) van de Provinciale Staten makkelijker vindbaar maken. Denk daarbij ook aan het eenvoudig opzoeken van presentielijsten en stemuitslagen zowel per partij als statenlid. Flevolandse moeten de Staten beter kunnen volgen en de bestuurders kunnen op deze wijze beter verantwoording afleggen. Praktisch gezien betekent dat we voorstander zijn van een elektronisch stelsysteem binnen de Provinciale Staten.

Op initiatief van D66 is in de afgelopen periode met succes de 'Flevotop' georganiseerd: een ontmoetingsdag waar inwoners van Flevoland mee konden denken over de inhoud van de Omgevingsvisie. Wij vinden het belangrijk dat burgers hun ideeën en ervaringen delen en invloed hebben op hun leefomgeving. Het ontmoeten van de inwoners van Flevoland staat hoog op de agenda.

D66 wil ruimte voor creatieve initiatieven van de inwoners. We stellen dan ook voor om jaarlijks een wedstrijd uit te schrijven: Het Beste Idee van Flevoland. Flevolandse worden uitgenodigd te bedenken hoe onze mooie provincie te verbeteren is. D66 wil dat hiervoor een substantieel bedrag ter beschikking wordt gesteld om prijswinnende ideeën te realiseren.

Op initiatief van D66 heeft de provincie een educatieprogramma gestart dat gericht is op het vergroten van de interesse van vooral jongeren voor politiek en democratie. Hiermee willen we doorgaan en ook andere initiatieven nemen om burgers te betrekken bij de provincie.

Daarnaast wil D66 geormerkte middelen reserveren voor initiatieven vanuit de Provinciale Staten die niet voortkomen uit het Coalitieakkoord of het College Uitvoeringsprogramma. De hoogte van dit bedrag stellen we graag vast met alle partijen in de Staten.

Flevoland voor iedereen

Flevoland is een fantastische provincie waar iedereen een plek verdient en waar mensen zichzelf mogen zijn. Mede op initiatief van D66 is Flevoland afgelopen regeerperiode regenboog provincie geworden. Door ons actief in te blijven zetten voor de LHBTI+ gemeenschap willen wij hier de komende jaren nog meer kleur aan geven.

8. Financiën

Mooie plannen kunnen alleen ten uitvoer worden gebracht met een solide en goed financieel beleid. Voor D66 is het duidelijk: we zijn voor een sluitende provinciale begroting. We geven niet meer uit dan er binnenkomt. We zien dat Flevoland nog steeds een lagere uitkering uit het Provinciefonds ontvangt dan de overige provincies. Dat is voor een groeiregio als de onze niet meer van deze tijd. Dat willen we dus veranderen.

In de begrotings- en verantwoordingsstukken is het verplicht om een risicoparagraaf op te nemen. Wat D66 betreft dient deze niet alleen in te gaan op de financiële, maar ook op de juridische-politieke- en milieurisico's en gevolgen.

In het algemeen geldt dat doelstellingen SMART geformuleerd dienen te worden. De provincie dient haar financiën transparanter te maken, toegankelijk en voor iedereen begrijpelijk. D66 is er voorstander van de begroting publieksvriendelijk te maken. Uitgangspunt daarbij is het beleid. Duidelijk maken welke keuzes we maken en wat dat kost. Dat kan in de vorm van een publiek dashboard waarbij de inwoners in één oogopslag zien wat de provincie doet, welk geld er binnenkomt en wat er uitgegeven wordt.

Slotwoord

Het opstellen van een verkiezingsprogramma is elke vier jaar een arbeidsintensieve maar uiterst belangrijke exercitie voor een politieke partij. Belangrijk, omdat het programma voor de kiezers het meest complete beeld schetst wat ze van die partij mogen verwachten, en ze kan helpen bij het maken van hun keuze in het stemhokje. Maar ook belangrijk voor de toekomstige volksvertegenwoordigers van de partij. Voor hen is het programma het raamwerk waarop zij kunnen terugvallen bij de belangrijke beslissingen die zij samen moeten nemen.

Het opstellen van het programma is ook een tijdrovend werk. Daarom wil het regiobestuur van D66 Midden-Nederland allen bedanken die hun (spaarzame) vrije tijd hebben gestoken in de totstandkoming ervan. Om te beginnen de leden van de programmacommissie, onder leiding van Yvonne den Boer. Zij hebben gesproken met leden, huidige statenleden en bestuurders, stakeholders en andere belanghebbenden, om tot een samenhangend en betekenisvol conceptprogramma te komen. Daarnaast: alle leden die de tijd en de moeite hebben genomen om amendementen op dit programma op te stellen en in te dienen. En tenslotte de Algemene Regiovergadering, die over de amendementen heeft gestemd en het programma heeft vastgesteld.

Het regiobestuur heeft veel vertrouwen dat D66 in Flevoland, met dit programma, met alle kwaliteit en al het talent op de kandidatenlijst en met de inzet van alle vrijwilligers een heel mooi resultaat zal behalen op 20 maart.

Met democratische groet,

Yvonne Kemmerling

Waarnemend voorzitter D66 Midden-Nederland